

اصول و مبانی فیمت‌گذاری نفت خام در جهان

مؤلفان:

علی امامی‌مبای

(دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی)

مهران امیرمعدنی

(عضو هیئت علمی مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی)

داریوش وافی‌نجار

(عضو هیئت علمی مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی)

انتشارات هزاره سوم (نیزه)

سرشناسه	امامی میبدی، علی، ۱۳۳۵ -
عنوان و نام پدیدآور	اصول و مبانی قیمت‌گذاری نفت خام در جهان / مولفان: علی امامی‌میبدی، مهران امیرمعینی، داریوش وافی‌نجار.
مشخصات نشر	تهران: هزاره سوم اندیشه، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۱۷۵ ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	978-600-7306-70-3: ۱۵۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست	فیبیا
نویسی	
یادداشت	کتابنامه: ص. [۱۷۳] - ۱۷۵.
موضوع	نفت -- فراورده‌ها -- قیمت‌ها
موضوع	Petroleum products -- Prices
موضوع	نفت -- صنعت و تجارت -- قیمت‌ها
موضوع	Petroleum industry and trade -- Prices
موضوع	نفت -- صنعت و تجارت -- جنبه‌های اقتصادی
موضوع	Petroleum industry and trade -- Economic aspects
شناسه افزوده	امیرمعینی، مهران، ۱۳۴۱ -
شناسه افزوده	وافی‌نجار، داریوش، ۱۳۴۶ -
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۵ الف/۴/۹۵۶۰ HD
رده‌بندی دیویی	۳۳۱.۳۳۲۸۱
شماره کتابشناسی ملی	۴۳۲۱۶۸۸

انتشارات هزاره سوم اندیشه

اصول و مبانی قیمت‌گذاری نفت خام در جهان

مولفان:

علی امامی‌میبدی - مهران امیرمعینی - داریوش وافی‌نجار

- ویرایش: هزاره سوم اندیشه / مهرانگیر اشراقی • صفحه‌آرایی: زهرا شرم‌اندیشه
- طرح روی جلد: آروین رفیع‌زاده • لیتوگرافی: آراز • چاپ: دالاهو • جلدی: نیوت
- چاپ اول: تهران ۱۳۹۵ • شمارگان: ۱۰۰۰ • قیمت: ۱۵۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۰۶-۷۰-۳

ناشر: شرکت هزاره سوم اندیشه

تهران، میدان انقلاب، کوچه آبرو، شماره ۱

تلفن و نمابر: ۶۶۰۳۷۶۴۸ - همراه: ۰۹۱۳۷۱۷۳۹۲۴

تلفن فکس: ۶۶۹۶۵۳۷۷

سایت: www.hsap.ir آدرس الکترونیکی: hsapub@gmail.com

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

فهرست

۱۱	۱. مقدمه
۱۵	۲. تحولات قیمت نفت در روزهای نزدیک
۱۷	۳. شرکت‌های معظم نفتی و نقش آنها در قیمت‌گذاری
۱۹	۴. مبانی نظری قیمت‌گذاری نفت خام
۱۹-۴	دوره ۱۸۵۹ تا ۱۹۲۸ (از کشف اولین چاه نفت در پنبه بلوانیا تا قرارداد اکناکاری)
۲۰-۴	دوره ۱۹۲۸ تا ۱۹۶۰ (از قرارداد اکناکاری تا تشکیل اوپک)
۲۰-۴	دوره ۱۹۶۰ تا پایان دهه هشتاد (دوره تسلط و افول اوپک در بازار نفت)
۲۲-۴	نقش بورس و عوامل مؤثر در بازار نفت
۲۳-۴	عوامل مؤثر بر قیمت نفت خام در کوتاه‌مدت
۲۷-۴	عوامل مؤثر بر قیمت نفت خام در بلند مدت
۲۸-۴	عوامل غیربنیادین
۳۱	۵. اوپک و تعیین قیمت نفت
۳۱-۵	۱- نقش اوپک در بازار جهانی نفت
۳۳-۵	۲- مدل‌های رفتاری اوپک
۳۴-۵	۱-۲- مدلهایی که نقش عربستان سعودی را در رفتار اوپک قبول ندارند
۳۴-۵	الف. مدل کارتل یکپارچه
۳۵-۵	ب. مدل رقابتی
۳۶-۵	۲-۲- مدلهایی که نقش عربستان سعودی را در اوپک قبول دارند
۳۷-۵	الف. مدل کارتل دو تکه

- ب. مدل تولیدکنندگان غالب (عربستان سعودی به‌عنوان تولیدکننده شناور)..... ۳۸
ج. مدل کارتل مبتنی بر سهم بازار..... ۴۱

۶. تحولات صنعت نفت

- ۱-۶. عصر قبل از اوپک..... ۴۳
۱-۱-۶. دوره هجوم نفت و رقابت فشرده (۱۸۷۰-۱۸۵۹)..... ۴۳
۲-۱-۶. دوره انحصار شرکت راکفلر (۱۸۷۰-۱۹۱۱)..... ۴۴
۳-۱-۶. دوره بین‌المللی‌شدن صنعت نفت (۱۹۱۱-۱۹۲۸)..... ۴۵
۴-۱-۶. دوره ظهور هفت خواهران نفتی (۱۹۶۰-۱۹۲۸)..... ۴۶
۲-۶. عصر اوپک..... ۴۷
۱-۱-۶. دوره اول اوپک (۱۹۷۳-۱۹۶۰)..... ۴۸
۲-۲-۶. دوره دوم اوپک (۱۹۷۳-۱۹۷۵)..... ۴۹
۳-۲-۶. دوره سوم اوپک (۱۹۷۵-۱۹۸۱)..... ۵۰
۴-۲-۶. دوره چهارم اوپک (۱۹۸۱-۱۹۸۶)..... ۵۰
۵-۲-۶. دوره پنجم اوپک (دهه ۱۹۹۰)..... ۵۱
۶-۲-۶. دوره ششم اوپک، بازگشت به قیمت‌های بالا..... ۵۳

۷. مراحل توسعه بازار و مکانیسم‌های قیمت‌گذاری

- ۱-۷. معاملات نفت خام..... ۵۶
۱-۱-۷. معاملات تهاتری..... ۵۶
۲-۱-۷. معامله محموله‌های سلف یا نقدی..... ۵۷
۳-۱-۷. قراردادهای مدت‌دار..... ۵۷
۲-۷. سیستم‌های قیمت‌گذاری و تحولات آن..... ۵۸
۱-۲-۷. قیمت اعلام شده..... ۵۹
۲-۲-۷. قیمت‌های رسمی فروش..... ۶۴
۳-۲-۷. قیمت‌گذاری اداره شده نفت..... ۶۶
۴-۲-۷. سیستم قیمت‌گذاری خالص برگشتی..... ۶۸
۵-۲-۷. سیستم قیمت‌گذاری مرتبط با بازار و قیمت‌گذاری فرمولی..... ۷۰

۸. بازار نفت خام‌های شاخص

- ۱-۸. بازار برنت..... ۷۵
۱-۱-۸. بازار فیزیکی دریای شمال..... ۷۶
۲-۱-۸. بازار سلف برنت..... ۷۸
۳-۱-۸. فرایند تشخیص قیمت در بازار برنت..... ۸۰

۸۲.....	۲-۸. شاخص‌های آمریکا.....
۸۳.....	۱-۲-۸. پایه فیزیکی برای شاخص آمریکا.....
۸۴.....	۲-۲-۸. لایه‌ها و اوراق بهادار WTI.....
۸۵.....	۳-۲-۸. فرایندکشف قیمت در بازار آمریکا.....
۸۸.....	۳-۸. بازار دبی- عمان.....
۹۰.....	۱-۳-۸. پایه فیزیکی دویی و عمان.....
۹۱.....	۲-۳-۸. لایه‌های مالی دویی.....
۹۲.....	۳-۳-۸. فرایندکشف قیمت در بازار دویی.....
۹۷.....	۹. قیمت ^۴ ، درآمد ^۵ ، گرمولی و شاخص‌های نفت خام

۱۰. آژانس‌های گزارش‌دهنده نفت و فرایند کشف قیمت

۱۰۹.....	۱۱. بازارهای فیزیکی نفت خام.....
۱۱۲.....	۱-۱۱. بازار اروپا.....
۱۱۲.....	۱-۱-۱۱. بنادر آمستردام، روتردام و انترپ (ARA).....
۱۱۴.....	۲-۱-۱۱. بازار دریای شمال.....
۱۱۵.....	۱-۲-۱-۱۱. بریتانیا.....
۱۱۶.....	۲-۲-۱-۱۱. نروژ.....
۱۱۸.....	۳-۲-۱-۱۱. دانمارک.....
۱۱۸.....	۳-۱-۱۱. مدیترانه.....
۱۱۸.....	۱-۳-۱-۱۱. روسیه.....
۱۱۹.....	۲-۳-۱-۱۱. الجزایر.....
۱۱۹.....	۳-۳-۱-۱۱. لیبی.....
۱۲۰.....	۴-۳-۱-۱۱. مصر.....
۱۲۰.....	۵-۳-۱-۱۱. سوریه.....
۱۲۰.....	۶-۳-۱-۱۱. ایران.....
۱۲۱.....	۴-۱-۱۱. بازار آفریقا و غرب آفریقا.....
۱۲۱.....	۱-۴-۱-۱۱. نیجریه.....
۱۲۲.....	۲-۴-۱-۱۱. آنگولا.....
۱۲۳.....	۳-۴-۱-۱۱. گابن.....
۱۲۳.....	۴-۴-۱-۱۱. سودان.....
۱۲۳.....	۵-۱-۱۱. بازار نفت خام آمریکا.....
۱۲۵.....	۱-۵-۱-۱۱. ساحل شرقی.....

۱۲۵	۱-۱-۵-۲. خلیج مکزیک
۱۲۶	۱-۱-۵-۳. میان قاره‌ای
۱۲۷	۱-۱-۵-۴. ساحل غربی
۱۲۷	۱-۱-۶. بازار خاورمیانه
۱۲۸	۱-۱-۶-۱. عربستان سعودی
۱۲۹	۱-۱-۶-۲. ایران
۱۳۰	۱-۱-۶-۳. عراق
۱۳۰	۱-۱-۶-۴. کویت
۱۳۱	۱-۱-۶-۵. عمان
۱۳۲	۱-۱-۶-۶. قطر
۱۳۲	۱-۱-۶-۷. امارات متحده عربی
۱۳۵	۱-۱-۷. بازار آسیا (شرق دور)
۱۳۵	۱-۱-۷-۱. اندونزی
۱۳۶	۱-۱-۷-۲. مالدیو
۱۳۶	۱-۱-۷-۳. استرالیا
۱۳۶	۱-۱-۷-۴. چین
۱۳۷	۱-۱-۷-۵. برونئی
۱۳۷	۱-۱-۷-۶. ویتنام
۱۳۷	۱-۱-۸. بازار آمریکای لاتین
۱۳۷	۱-۱-۸-۱. آرژانتین
۱۳۸	۱-۱-۸-۲. برزیل
۱۳۸	۱-۱-۸-۳. کلمبیا
۱۳۹	۱-۱-۸-۳. اکوادور
۱۴۰	۱-۱-۸-۴. مکزیک
۱۴۱	۱-۱-۸-۵. پرو
۱۴۱	۱-۱-۸-۶. ونزوئلا

۱۲. بازارهای سلف و بورس نفت خام و ویژگی‌های آنها

۱۴۳	۱-۱۰. بازار سلف
۱۴۴	۱-۱-۱۰. قرارداد سلف برنت
۱۴۶	۲-۱-۱۰. قرارداد سلف WTI
۱۴۷	۳-۱-۱۰. بازار سلف نفت خام خلیج فارس (عمان و دبی)
۱۴۹	۲-۱۰. بازارهای آتی‌های نفت خام
۱۵۱	۱-۲-۱۰. قرارداد آتی‌ها

۱۵۱	۱۰-۲-۲. قرارداد اختیار
۱۵۲	۱۰-۳. بازار آتی ها
۱۵۸	۱۰-۴. تشکیلات معاملاتی بورس های بین المللی نفت خام
۱۶۷	بورس نفت دبي DME

۱۷۵	منابع و مأخذ
-----	--------------------